

דף לח.

עין משפט א.

או"ח סימן תמז סעיף א

א. יו"ט שחל להיות סמוך לשבת, בין מלפני השבת או אחריה, או שני ימים טובים של גלויות יכול לערב שני ערובין בפעם אחת לשתי רוחות^ד, וסומך על איזה מהם שירצה ליום הראשון, ועל הערוב שברוח השני ליום השני.

וה"ה שמערב ערוב אחד לרוח אחד וסומך עליו לאחד הימים טובים, וביום השני יהיה כבני העיר וכאילו לא עשה ערוב, ויש לו אלפים אמה לכל רוח.

ב. במה דברים אמורים בב' ימים טובים של גלויות, אבל בשני ימים טובים של ר"ה הרי הם כיום אחד, ואינו מערב לשני הימים אלא לרוח אחת.

ג. יכול אדם להתנות על ערובו לומר ערוב זה לשבת זו אבל לא לשבת אחרת, או לשבת אחרת אבל לא לשבת זו, או לשבתות ולא לימים טובים או להיפך.

עין משפט ב.ג.

או"ח סימן תמז סעיף ב

ב. ד. המערב לשני ימים טובים של גלויות או לשבת ויו"ט, אע"פ שהוא ערוב אחד לרוח אחת ולשני הימים, צריך שיהיה הערוב מצוי במקומו בליל הראשון ובליל השני כל בין השמשות. כיצד הוא עושה, מוליך ערובו בערב יו"ט או בערב שבת ומחשיך עליו ונוטלו בידו ובא לעיר אם היה יו"ט שמותר לו לשאת אותו דאין איסור הוצאה, ולמחר מוליכו לאותו מקום ומניחו שם עד שתחשך ואוכלו אם היה ליל שבת, או מביאו לעיר אם היה ליל יו"ט, משום שהם ב' קדושות ואינם כיום

ד. משנה ערובין ל"ח. וא"צ לברר דעתו מערב יו"ט, דאמרינן יש ברירה והוברר הדבר למפרע, אולם אם בירר צד אחד ביום הראשון אינו יכול לילך באותו יום עצמו לצד השני, מ"ב אות ד'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אחד שנאמר מליל ראשון קנה הערוב לשני ימים.

נאכל הערוב בראשון קנה הערוב ליום ראשון ואינו ערוב לשני.

ב. ה. ערב ברגליו ביום הראשון, צריך לערב ברגליו ביום השני, והוא שילך לשם^ה ויעמוד באותו מקום ויחשוב שם בלבו שקונה שם שביתה, ולא יאמר כלום משום שאסור לעשות שום הכנה מיום טוב לשבת או משבת ליו"ט אפי' בדבור.

וכ"ש שאינו יכול לערב בפת שלא ערכו בה ביום הראשון כיון שצריך לקרות עליה שם נמצא מכין מאחד לחברו.

ב. ו. ערב בראשון במאכל אם רצה לערב בשני ברגליו הרי זה ערוב, ואם רצה לערב בפת, צריך לערב באותה פת עצמה שערב בה בראשון, שאז אינו צריך לומר כלום, שכבר קרא עליה שם ערוב, וא"כ אינו מכין דבר בכך.

דף לח:

עין משפט א.

או"ח סימן תמו סעיף ב

עיין לעיל דף לח. עין משפט אות ב.ג.

עין משפט ב.ג.

או"ח סימן תקג סעיף א

א. אסור לאפות או לבשל או לשחוט ביו"ט לצורך מחר^ו, אפי' מחר

ה. היינו לאותו רוח אבל לאחרת א"א כיון שלמקום זה אסור היה מאתמול ללכת, מ"ב אות י"ז.

ו. מברייטא ביצה י"ז, ואסור להכין מיו"ט אחד לחבירו אפי' דבר שאינו מלאכה, וכ"ש היום שבקיאין בקביעא דירחא ויו"ט שני הוא חול. מ"א ס"ק א'.

וע"י עכו"ם דבר שאינו מלאכה מותר. כה"ח אות א' מא"א.

ז. ה"ה שאסור לשטוף כלים מיו"ט לחבירו, ואפי' להביא יין מיו"ט לחבירו אסור, כ"כ המ"א בסוף סי' תרס"ז, אם לא שזה שעת הדחק שלא ימצא בלילה בקל.

ח. והאיסור של הכנה מיו"ט לחבירו משום כבוד יו"ט שכתוב "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם" אבל מה שהוא צריך ליום מחר שאחר היו"ט אסור לתקנו. מהלבוש.

ט. וגם בביה"ש של יו"ט הראשון אסור להכין עד שיהיה לילה ודאי ולא אמרינן ספק דרבנן לקולא לכתחילה, כ"כ המשב"ז אות א'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הוא שבת ז או יו"ט. ואפי' בשני ימים טובים של ר"ה ח.

א. ב. מ"מ ממלאה האשה קדירה בשר ט, אע"פ שאינה צריכה אלא לחתיכה אחת י.

הגה: וכ"ש שיכול לשחוט ב ביו"ט אע"פ שאינו צריך אלא לכזית.

הגה: ויכולה האשה לבשל הרבה קדירות ל ולאכול מכל אחת מעט מ.

א. ג. מה שמותר לאשה למלאות הקדירה בשר אע"פ שאינה צריכה אלא כזית, דוקא לפני סעודת יו"ט י אבל אחר האכילה אינה יכולה לבשל ולומר אוכל ממנה כזית דזה הוי הערמה, ומ"מ אם עברה ובישלה ס

וה"ה שאסור להתחיל בהכנת אוכל נפש גם בעוד היום גדול אם משער שימשך הדבר ולא יוכל להנות ממנו עד לאחר שקיעת החמה. כה"ח אות ד'.

ומה שאסור לבשל ביו"ט לצורך מחר היינו מיו"ט לחבירו, אבל לבשל בליל יו"ט לצורך מחר ודאי מותר כי זה יום אחד הוא. כה"ח אות ו'.

ז. בגמ' ביצה דף ב' ע"ב נלמד מקרא "והיה ביום הששי והכינו" וכו', חול מכין לשבת ואין יו"ט מכין לשבת, אבל ע"י עירוב תבשילין מותר כמבואר בס"י תקכ"ז.

ח. אף שקדושה אחת הם היינו רק להחמיר אבל לא להקל. ט"ז ס"ק א'.

ט. מברייטא שם בביצה, ואפי' נתנה כבר הקדירה על האש מותר לה להוסיף כדי שיהיה התבשיל טעים יותר, ב"י וט"ז ומ"א. ובדברים שע"י הריבוי לא יהיה טעים יותר כגון מים, אסור להוסיף אם כבר הקדירה על האש ויש בה די צורך היו"ט.

י. הצולין הרבה חתיכות בשר ביו"ט יותר מהצורך אין לזה היתר אחר שהניח השפוד על האש, אבל בפעם אחת שזה טירחא אחת מותר. כה"ח אות י"ד.

י. ולכתחילה לא תאמר בפירוש לצורך מחר, אבל בדיעבד אם אמרה כן מותר. כה"ח אות ט"ו.

יא. וכשמתבל כל חתיכה בפני עצמה ומטגנה הגם שאוכל מהם לצורך יו"ט שני אסור להרבות כיון שאין אחת משביחה חברתה. מ"א ס"ק ב' מרשב"א בתשובה שהביאו הב"י. כה"ח אות י"ז.

ב. דא"א לכזית בשר בלא שחיטת הבהמה, והוא שיש זמן להפשיטה ולמולחו ולבשלו או לפחות לצלותו. כה"ח אות ח"י.

ל. אע"פ שכוונתה לצורך הלילה, ומיירי שכל קדירה מין אחר אבל אותו מין בב' קדירות אסור כיון שטעם ב' הקדירות שווין. ט"ז ס"ק ד'.

מ. משמע אפי' בטעימה, אך האחרונים כתבו דלא מספיק טעימה אלא שהעולם נהגו להקל כדעת המקילים בטעימה, וכ"כ המ"ב באות י"א.

נ. היינו סעודת קבע כסעודת הצהרים, אבל סעודת עראי כסעודת שחרית שאוכל רק מעט לא שמה אכילה. כה"ח אות כ"ג.

ס. יש מפרשים דאם הערימה אסור משום שהחמירו במערים יותר מן המזיד, וכ"כ הלבוש והפר"ח, אבל הט"ז בס"ק ד' ועוד פירשו דברי השו"ע אפי' בעבר והערים מותר כיון שאוכל ממנו מעט, וכ"כ המ"א.

מותר לאוכלו ע.

אור"ח סימן תקיג פעיף ה

ה. ה. נולדה ביו"ט ראשון מותרת ביו"ט שני של גלויות פ, אבל בשני ימים טובים של ר"ה וכן בשבת או יו"ט הסמוכים זה לזה אם נולדה בזה ז אסורה בזה.

הגה: אם הל יו"ט ביום א' וביום ב' בשבוע ונולדה הביצה ביום שבת שלפני זה, מותרת ביו"ט שני של גלויות.

אור"ח סימן תקכז פעיף א

א. א. יו"ט שחל להיות בערב שבת אסור לבשל במיוחד לצורך השבת ק בסיר בפני עצמו, אבל מבשל כמה סירים לצורך יו"ט ואם הותר מהם ר הותר לשבת, וע"י עירוב תבשילין מבשל בסיר מיוחד לצורך השבת ש.

ע. ואפי' יש לו תבשילין אחרים, ב"י בשם תשובת הרשב"א. מ"א ס"ק ג'.

פ. דאחד מהם חול וממ"נ מותרת. רש"י ביצה דף ד' ע"ב.

צ. ואפי' ספק נולדה ג"כ אסורה וכן נראה עיקר להחמיר. כה"ח אות כ"ז.

ו. והגם שכשנולדה ביום שבת שלפני יו"ט ודאי נגמרה בע"ש שהוא חול, מ"מ עצם הלידה ביום שבת היא הכנה והיא איסור תורה, כ"כ הק"נ על הרא"ש בפ"ק דביצה באות ז'. ומ"א ס"ק ח', ודעת הרשב"א דהכנת הלידה אינה אסורה אלא מדרבנן. כה"ח אות כ"ט.

ק. ממשנה ביצה ט"ו, ובגמ' שם בדף ב' ע"ב נלמד מהפסוק "והכינו את אשר יביאו" החול מכין לשבת ויו"ט, ואין יו"ט מכין לשבת, והקשו בתוס' שם איך ע"י תקנה של עירוב תבשילין עוקרים איסור הכנה שהיא מן התורה ותירצו ע"פ הואיל ואם יזדמנו לו אורחים ביו"ט השתא נמי חזי ליה, ע"ש.

ואם אפה או בישל מיו"ט לחול נחלקו האמוראים בפסחים דף מ"ו ע"ב אם לוקה, ורבה סובר דאינו לוקה הואיל ואם יזדמנו לו אורחים חזי ליה, וכך פסק הרי"ף והרא"ש והרמב"ם בפ"א מיו"ט הלכה ט"ו. וכתבו התוס' שם דאם יבשל סמוך לחשיכה דאין הסברא שמא יקלעו לו אורחים הוא לוקה.

ו. ועפ"ז כתב במשכ"ז כשחל יו"ט בערב שבת ראוי להקדים ולהטמין החמין כדי שיתבשל כמאכל בן דרוסאי מבעוד יום, מיהו בשעת הדחק אין לחוש, דיש אומרים דצורכי שבת נעשים ביו"ט מן התורה, וכ"כ המ"ב באות ג', ועיין שם בביאור הלכה.

ר. ואפי' הותר סיר שלם כולו מותר כיון שמתחלה חשב שיצטרך ליו"ט, ובלבד שלא יערים בזה. כה"ח אות ו'.

ש. ו. והסמיכו לדבר זה מהפסוק "זכור את יום השבת לקדשו" ודרשו זכרוהו מאחר שבא להשכיחו. וטעם הדבר לרבא כדי שיברור מנה יפה לשבת ומנה יפה ליו"ט, ולרב אשי הטעם כדי שיאמרו אין אופין מיו"ט לשבת וק"ו מיו"ט לחול, ותנא מייתי ליה מהכא את אשר תאפו אפו וכו'... מכאן אמר ר"א אין אופין אלא על האפוי ואין מבשלין אלא

הגה: ופי' עירוב תבשילין שמבשל ואופה מערב יו"ט לצורך השבת^ת, שנמצא שלא התחיל המלאכה ביו"ט לצורך השבת אלא גמר אותה.

הגה: מותר להניח עירוב זה אפי' בספק חשיכה^א.

עין משפט ד. או"ח סימן תמוז סעיף ג

ג. ז. מה שיכול לערב שני עירובין בשתי הרוחות לשני הימים, הוא דוקא באפשר לו להגיע לכל אחד מהעירובין ביום הראשון, אבל אם א"א לו להגיע לערוב של יום השני ביום הראשון, אין ערוב השני ערוב, שהערוב מצותו שיהיה בסעודה הראויה לאוכלו בסוף יום הראשון. כיצד, אם הניח ערובו הראשון בריחוק מקום מביתו אלף וחמש מאות אמה מרוח מזרח וסמך עליו ליום הראשון, והניח ערוב השני רחוק מביתו לרוח מערב בתוך חמש מאות אמה וסמך עליו ליום השני, הרי זה ערוב, שהרי אפשר שיגיע אליו ביום הראשון.

עין משפט ה. או"ח סימן תמוז סעיף ב

עיין לעיל דף לח. עין משפט אות ב.ג.

עין משפט ו. או"ח סימן שו סעיף א

א. מהכתוב "וכבדתו מעשות דרכך ממצוא חפצך" דרשו חז"ל חפצין אסורים ואפי' בדבר שאינו עושה שום מלאכה כגון רק לעיין בנכסיו

על המבושל ומכאן סמכו חכמים עירובי תבשילין מן התורה, ונפ"מ בין הטעמים אם יכול לערב לכמה ימים טובים. ועיין בכה"ח אות ז'.

ת. ועוד שעיי"ז מערבין תבשילי יו"ט ושבת ביחד שמבשילין לצורך שניהם ביום אחד.
א. לפני שנראים ג' כוכבים בינונים. מ"ב אות ד'. והטעם שספק דברי סופרים להקל ותולין לומר עדיין יום.

ו. ואם עשה עירובי תבשילין בבין השמשות אין לברך עליו בשם ומלכות. כה"ח אות י'. ובשו"ת יחו"ד ח"ו סי' ל"א פסק לברך בשם ומלכות.
הגם שבספק חשיכה, מערב. מ"מ אם קיבל עליו שבת כגון שאמר ברכו אסור לערב. מ"א ס"ק א'.
ובשעת הדחק שהציבור עדיין לא קיבלו שבת ולא התפללו, אפשר לסמוך על דעת ראב"ן שמהני העירוב אחר שאמר הוא ברכו. כה"ח אות י"א-י"ב.
ועיין בכה"ח אות ט"ו דבשעת הדחק אפי' לא לוקח העירוב בידו מהני העירוב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ולראות מה צריך למחר^ב, וכן ללכת לפתח העיר כדי שימחר לצאת בצאת השבת לבית מרחץ^ג אסור.

וכן אין מחשיכין על התחום^ד כדי לשכור פועלים.

הגה: וה"ה דאסור לטייל בשבת^ה כדי למצוא סוס או רכב או ספינה.

א. ב. מחשיך אדם על התחום להביא בהמתו שיצאה מחוץ לתחום, וי"א דאם אין הבהמה יכולה ללכת ברגליה כגון בטלה קטן אינו רשאי להחשיך עליו כיון דאינו רשאי להביאו שאסור בטלטול כבעל חי שהוא מוקצה.

ב. וי"א שבת ק"נ, ועירובין ל"ח-ל"ט. ואסור לאדם ללכת בתוך שדותיו וגנותיו לראות מה הן צריכין ואיך פירותיהן שהרי עוסק בחפציו בשבת, ואפי' שאינו ניכר כלל אסור. ח"א אות ב'.

ג. שכן היו בזמנם בתי מרחצאות מחוץ לעיר.

ד. היינו לקרב עצמו בשבת עד סוף התחום ולהחשיך שם שיהיה קרוב למקום הפועלים, אבל על דבר המותר רשאי להחשיך כגון להביא בהמתו שיצאה מחוץ לתחום.

ה. וי"א משמע דאפי' בתוך התחום אסור והמ"א בס"ק ג' כתב דאינו אסור אלא דוקא שניכר הדבר שלצורך הסוס הוא מטייל, אבל לדעת הח"א כלל ס' אות ב' דגם זה נקרא עוסק בחפציו אע"פ שאינו ניכר כלל אסור, כה"ח אות ט'.